

Asya Studies

Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar
Year: 6 - Number: 19 p. 33-42, Spring 2022

Mustafa Orakçı'nın "Ünlülerle Bir Gün" Serisinin Okunabilirlik Düzeyi Açısından İncelenmesi*

Investigation of Mustafa Orakci's "Ünlülerle Bir Gün" Series in Terms of Readability Level

DOI: <https://doi.org/10.31455/asya.1018747>

Araştırma Makalesi /
Research Article

Makale Geliř Tarihi /
Article Arrival Date
03.11.2021

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
27.02.2022

Makale Yayın Tarihi /
Article Publication Date
29.03.2022

Asya Studies

Devrim Divrik
Doktora Öğrencisi / Necmettin
Erbakan Üniversitesi, Eğitim
Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi
Anabilim Dalı,
devrimdivrik@gmail.com

ORCID ID

<https://orcid.org/0000-0002-5297-964X>

Doç. Dr. Dilek Ceran
Necmettin Erbakan Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi
Anabilim Dalı,
dceran@erbakan.edu.tr

ORCID ID

<https://orcid.org/0000-0001-9010-0619>

* "COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri" beyanları: Bu çalışma için herhangi bir çıkar çatışması bildirilmemiştir. Bu

Öz

Okuma alışkanlığı küçük yaşlarda kazanılan bir beceridir. Bu becerinin kazanımı için çocuğun okuduğu kitap ona hitap etmeli ve yaş düzeyine uygun olmalıdır. Kitabın içerik açısından yaş düzeyine uygunluğunun ölçülebileceği yöntemlerden birisi okunabilirlik düzeyinin hesaplanmasıdır. Bu çalışmada Mustafa Orakçı'nın Ünlülerle Bir Gün serisinde yer alan 10 adet öykü Ateşman okunabilirlik formülü kullanılarak okunabilirlik düzeyi açısından analiz edilmiştir. Betimsel modele dayalı doküman incelemesi yöntemi ile yapılan bu nitel çalışmada, verileri toplamak amacıyla araştırmacıyla birlikte bir alan uzmanı, Mustafa Orakçı'nın yazdığı Ünlülerle Bir Gün serisinde yer alan öyküleri analiz etmiştir. Bu kapsamda araştırmacı ve alan uzmanı öncelikle öykülerde yer alan hece, sözcük ve cümle sayılarını tespit etmiştir. Elde edilen verilerin analizinde nitel araştırma veri analizi yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Analiz sonucunda Ateşman okunabilirlik formülü uygulanmıştır. Formül sonucuna göre ortalama cümle uzunluğu açısından 10 adet öykünün tamamı kolay düzeyde çıkmıştır. Ünlülerle Bir Gün serisinde yer alan öykülerdeki bazı uzun cümlelere rağmen tüm öykülerin kolay metin düzeyinde çıkmasının sebebi öykülerin çok fazla sayıda tek sözcükten oluşan cümle içermesidir. Öykülere sözcük uzunluğu açısından bakıldığında öykülerin tümünün Türkçenin karakteristik yapısına tamamen uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma neticesinde, Mustafa Orakçı'nın Ünlülerle Bir Gün serisinin cümle başına 5,62 sözcük ortalamasıyla 2, 3 ve 4. sınıflar için uygun olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okuma, Okunabilirlik, Okunabilirlik Düzeyi, Okunabilirlik Formülü

Abstract

Reading habit is a skill acquired at an early age. In order to acquire this skill, the book the child reads should appeal to him and be appropriate for his age. One of the methods by which the eligibility of the book to the age level concerning content can be measured is to calculate the readability level. In this study, 10 stories in Mustafa Orakci's Ünlülerle Bir Gün series were analyzed with Atesman's readability formula. In the qualitative study conducted with the document analysis method based on the descriptive model, a field expert together with the researcher analyzed the stories in the Ünlülerle Bir Gün series written by Mustafa Orakci in order to collect the data. In this context, the researcher and field expert first determined the number of syllables, words and sentences in the stories. Content analysis method, one of the qualitative research data analysis methods, was used in the analysis of the obtained data. As a result of the analysis, Atesman readability formula was applied. According to the formula results, all 10 stories were found at an easy level in terms of average sentence length. Despite some long sentences, the reason why the stories in the Ünlülerle Bir Gün series are easy texts in general is because they contain too many single-word sentences. When the stories are examined concerning word length, all of the stories have come to the conclusion that they are completely compatible with the characteristic structure of Turkish language. As a result of the research, Mustafa Orakci's Ünlülerle Bir Gün series with an average of 5.62 words per sentence is found to be suitable for 2nd, 3rd and 4th grades.

Keywords: Reading, Readability, Readability Level, Readability Formula

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

Divrik, D. ve Ceran, D. (2022). Mustafa Orakçı'nın "Ünlülerle Bir Gün" Serisinin Okunabilirlik Düzeyi Açısından İncelenmesi. *Asya Studies-Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 6(19), 33-42.

GİRİŞ

Bireylerin çocukluk döneminde kazandığı alışkanlıklar çok önemlidir. Hayal dünyasını genişleten, yeni ufuklar açan, bilgilendiren bir alışkanlık olan okuma alışkanlığı küçük yaşlarda kazanılmalıdır. Bu alışkanlığın kazanılması için çocuğun okuduğu kitap ona hitap etmeli, yaş düzeyine uygun olmalıdır. Kitabın içerik açısından yaş düzeyine uygunluğunun ölçülebileceği yöntemlerden birisi okunabilirlik düzeyinin hesaplanmasıdır.

Okunabilirlik, Ateşman'a (1997) göre okuyan tarafından metinlerin ne kadar kolay ya da güç anlaşılır olduğu; Klare'a (1963; Akt. Çetinkaya, 2010) göre anlama kolaylığı veya yazma tarzından dolayı anlama; Tekbıyık'a (2006) göre öğrencinin okuduğu materyali hızlı okuma ve okuduğunu anlama düzeyi; Hargis vd. (2004) tarafından sözcükleri ve cümleleri okuma kolaylığı olarak tanımlanmaktadır. Tüm bu tanımlar göz önünde bulundurulacak olursa ortak noktaların "anlama kolaylığı" olduğu görülecektir. Zihinsel gelişimi henüz tamamlanmamış çocuklar düşünüldüğünde çocuk kitapları anlama kolaylığı açısından yaş düzeyine uygun olmalıdır. Metnin güç olması okuduğunu anlamayı zorlaştırır, diğer taraftan çok kolay olması da okuma ve yeni şeyler öğrenmeye karşı ilgiyi azaltır. Bu açıdan bakıldığında metinlerin okunabilirlik düzeyleri öğrenciler açısından önem kazanmaktadır (Karatay, Bolat ve Güngör, 2013). Ayrıca Baş ve İnan Yıldız'ın (2015) belirttiği gibi okumanın edebi haz alma, yaratıcı düşünebilme, bilgilenme ve hayal gücünü kullanabilme gibi farklı becerilerden meydana geldiği düşünülürse çocuk okurun dil gelişimi ve okuduğunu anlama düzeylerine uygun metinlerin hazırlanması, çocukların okuduğu metinleri amaçlandığı gibi anlamalarını sağlayacaktır. Bir metnin okunduğu zaman anlaşılması, o metnin okunabilirliğini göstermektedir (Bağcı ve Ünal, 2013). Bu sebeple Güneş'in (2000) belirttiği gibi çocukların geleceğine ve geleceğin çocuklarına yön verecek kitapların hazırlanması ve seçiminde uyulması gereken ilkeler arasında okunabilirlik önemli bir yer tutmaktadır.

İlk okunabilirlik çalışmaları 1920'lerde Amerika Birleşik Devletleri'nde ortaya çıkmıştır. Zorunlu eğitim ve endüstride çalışma süresinin kısaltılması dâhil olmak üzere çeşitli sosyal gelişmeler, yeterince okunabilir metin bulunmayan eğitimsiz okuyucuların sayısında bir artışa yol açmıştı (Zakaluk ve Samuels, 1996).

Bu ihtiyaçları karşılamak için bazı akademisyenler metinleri ve okuyucuları eşleştirmek için çeşitli teknikler geliştirmeye başlamıştı. Lively ve Pressley'in (1923) tasarladığı formül ilk okunabilirlik formülü olarak kabul edilmiştir. Thorndike (1921) derlediği sözcük frekansları listesine dayanarak, bir metnin zorluğunu yalnızca sözcük dağarcığını dikkate alarak tahmin etmişti. Daha sonra, Vogel ve Washburne (1928), kullanışlı bir okunabilirlik formülü geliştirmek için daha sağlam metodolojik kılavuzlar geliştirmişti. Tüm bu tekniklerin geçerliliği, yani ölçülmesi amaçlanan şeyi ölçtükleri gerçeği, araştırmacıların en önemli amacı olmuştu (François, 2015).

Dünyada okunabilirlik ile ilgili çalışmalar 20. yüzyılın başlarında başlamasına rağmen Türkiye'de ilk okunabilirlik makalesi 1997 yılında Ateşman (1997) tarafından kaleme alınmıştır. Ateşman bu çalışmasında Türkçe metinler için okunabilirlik ölçeği oluşturmuştur. Çoban'ın (2014) belirttiği gibi Ateşman, Fleisch'in geliştirdiği okunabilirlik formülünün Türkçenin kendine has yapısına en uygun formül olduğunu iddia etmiştir. Ayrıca bu formülün İngilizce metinler için oluşturulduğunu belirten Ateşman, cümle uzunluğu ve sözcük uzunluğu değişkenleri üzerine şekillenen formülün Türkçeye uyarlanması gerektiğini belirtmiştir. Dorothy ve Chamberlain-Solecki'ye (1998) göre eskiye oranla, çocukların edebiyata ve okumaya olan ilgisini artıran bir gelişme olan okunabilirlik kavramı üzerine dil bilimcilerin ve dil eğitimcilerinin çalışmaları hızla artmaktadır (Goldbort 2001: 40). Bu çalışmalara yerli alanyazında sıkça rastlamak mümkündür.

Yerli alanyazında Ateşman (1997) formülünden sonra, Temur'un (2003) belirttiği gibi yazılı ödevlerin (kompozisyon türü) değerlendirilmesinde, ders kitaplarına uygun metin seçme, bireye veya gruba uygun kitap belirleme gibi önemli durumlarda kullanılmak üzere yeni okunabilirlik formüllerinin oluşturulduğu ve yabancı formüllerin Türkçeye uyarlandığı görülmüştür (Sönmez, 2003; Bezirci ve Yılmaz, 2010; Çetinkaya, 2010). Okunabilirlik ile ilgili çalışmaların birçoğunda bu formüllerin çeşitli ders kitaplarına uygulanarak kitaplardaki metinlerin okunabilirlik düzeylerinin tespit edildiği görülmüştür (Kaya, 1998; Temur, 2002; Temizkan, 2003; Tekbıyık, 2006; Çiftçi, Çeçen ve Melanlıoğlu, 2007; Zorbaz, 2007; Demir, 2008; Hızarcı, 2009; Köse, 2009; Ulusoy, 2009; Solmaz, 2009; Geçit, 2010; Akkurt, 2011; Erdem, 2011; Tosunoğlu ve Özlük, 2011; Kurnaz ve Erdem, 2012; Bağcı ve Ünal, 2013; İskender, 2013; Karatay, Bolat ve Güngör, 2013; Okur ve Arı, 2013; Durukan, 2014; Erol, 2014; Baş ve İnan Yıldız, 2015; Çakıroğlu, 2015; Bolat, 2016; Zorbaz ve Köroğlu, 2016; Ulu Kalın, 2017; Baki, 2018; Bozlak, 2018; Özbek ve Ergül, 2018; Polat, 2018; Bora, 2019; Gül, 2019; Çelik vd., 2020; Gül, vd., 2020;

Mutlu, 2020; Özçetin ve Karakuş, 2020; Şakiroğlu, 2020; Yılar, 2020). Buna ek olarak çeşitli roman ve öykü kitaplarının okunabilirlik düzeylerinin ölçüldüğü çalışmalara (Temizyürek, 2010; Çeçen ve Aydemir, 2011; Ceran, 2015; Kayabaşı, Yılmaz ve Doyumğaç, 2016; Teke, 2016; Rada, 2016; Sağlam, vd., 2018; Çinpolat, 2019; Ziya, 2019; Özcan, 2020; Tekşan ve Çinpolat, 2020) rastlanmıştır. Ayrıca okunabilirlik hakkında bilgi verilmiş ve konuya eleştirel bakış açısıyla yaklaşılmış çalışmalar (Temur, 2003; Budak, 2005; Yazıcı ve Temur, 2007; Çoban, 2014) yerli alanyazında mevcuttur. Bunların yanında, Karaca'nın (2017) çalışmasında öğrencilerden elde edilen yazılı materyallerin okunabilirlik düzeyi ölçülürken Eraslan (2008) çalışmasında Türkiye'de erişimi olan web sitelerin okunabilirlik düzeylerine bakmıştır.

Alanyazın tarandığında en çok kullanılan okunabilirlik formülünün Ateşman (1997) Okunabilirlik Formülü olduğu görülmüştür. Bu çalışmada da Ateşman Okunabilirlik Formülü kullanılmıştır.

Mustafa Orakçı, 1979 yılında Çanakkale'nin Çan ilçesinde dünyaya gelmiştir. Trakya Üniversitesi sınıf öğretmenliği bölümü mezunudur. Üniversite mezuniyeti sonrası öğretmenlik yapmaya ve çocuk kitapları yazmaya devam etmektedir. Özellikle "Ünlülerle Bir Gün" serisi 2021 yılında birçok çevrim içi kitap satış sitesinde (bkmkitap, kitapyardu, idifix) çok satan çocuk kitapları arasında yer almıştır. Bu nedenle çok satan çocuk kitaplarından olan "Ünlülerle Bir Gün" serisinin okunabilirlik durumu merak uyandırmıştır.

Çalışmanın Amacı

Okunabilirliğin amacı, okul çağı çocukları, yabancı dil öğrenenler, zihinsel engelli okuyucular gibi belirli bir grup için bir metnin okuma zorluğunu ölçmektir. Bu hedef, metnin dil özelliklerinin incelenmesiyle elde edilir. Bu bağlamda çalışmanın amacı çocuklar için Mustafa Orakçı tarafından yazılmış *Ünlülerle Bir Gün* serisinde yer alan öykülerin okunabilirlik düzeyini ölçmektir. Bu amaçla aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Mustafa Orakçı'nın *Ünlülerle Bir Gün* serisinde yer alan öykülerin sözcük uzunlukları nedir?
2. Mustafa Orakçı'nın *Ünlülerle Bir Gün* serisinde yer alan öykülerin cümle uzunlukları nedir?
3. Mustafa Orakçı'nın *Ünlülerle Bir Gün* serisinde yer alan öykülerin okunabilirlik düzeyleri

nedir?

YÖNTEM

Bu bölümde çalışmanın modeli, çalışmanın aracı ile verilerin toplanması ve verilerin analizinden söz edilmiştir.

Çalışmanın Modeli

Bu çalışma, Mustafa Orakçı'nın yazdığı *Ünlülerle Bir Gün* serisinin okunabilirlik düzeyini incelemek amacıyla betimsel modele dayalı doküman incelemesi yöntemi ile yapılan nitel bir çalışmadır. Doküman incelemede, araştırılması hedeflenen olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı, görsel ve dijital malzemelerin toplanıp incelenmesi amaçlanır (Sönmez ve Alacapınar, 2011; Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Çalışma Materyali

Bu çalışmanın aracını Mustafa Orakçı'nın yazdığı *Ünlülerle Bir Gün* serisinde yer alan 10 adet öykü kitabı oluşturmaktadır. Öykü kitaplarının adları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Çalışmada Kullanılan Öykü Kitapları

Öyküler	Öykülerin Geçtiği Kitap	Sayfa Sayısı	Yayınevi
Fatih'le Bir Gün	Ünlülerle Bir Gün	48	Timaş Çocuk Yayınları
Mimar Sinan'la Bir Gün	Ünlülerle Bir Gün	48	Timaş Çocuk Yayınları
İbni Sina'yla Bir Gün	Ünlülerle Bir Gün	48	Timaş Çocuk Yayınları
Piri Reis'le Bir Gün	Ünlülerle Bir Gün	48	Timaş Çocuk Yayınları
Mevlana'yla Bir Gün	Ünlülerle Bir Gün	48	Timaş Çocuk Yayınları
Evliya Çelebi'yle Bir Gün	Ünlülerle Bir Gün	48	Timaş Çocuk Yayınları
Mehmet Akif'le Bir Gün	Ünlülerle Bir Gün	48	Timaş Çocuk Yayınları
Hezarfen'le Bir Gün	Ünlülerle Bir Gün	48	Timaş Çocuk Yayınları
Yunus Emre'yle Bir Gün	Ünlülerle Bir Gün	48	Timaş Çocuk Yayınları
Barbaros'la Bir Gün	Ünlülerle Bir Gün	48	Timaş Çocuk Yayınları

Verilerin Toplanması ve Analizi

Elde edilen verilerin analizinde nitel araştırma veri analizi yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, birtakım kurallara göre yapılan kodlamalarla metnin bazı sözcüklerinin küçük kategoriler ile özetlendiği sistematik bir teknik olarak tanımlanır (Büyüköztürk vd., 2016).

Çalışmada Mustafa Orakçı'nın yazdığı *Ünlülerle Bir Gün* serisinde yer alan öykülerin okunabilirlik düzeyini incelemeye Ateşman'ın (1997) okunabilirlik formülü işleme konulmuştur. Ateşman (1997) Okunabilirlik Formülü şu şekildedir:

$$\text{Okunabilirlik Sayısı} = 198,825 - 40,175 \cdot X1 - 2,610 \cdot X2$$

$$X1 = \text{Hece Olarak Ortalama Sözcük Uzunluğu (Hece sayısı / Sözcük sayısı)}$$

$$X2 = \text{Sözcük Olarak Ortalama Cümle Uzunluğu (Sözcük sayısı / Cümle sayısı)}$$

Ateşman bu formüle göre Türkçe için ortalama sözcük uzunluğunun 2,6 hece, ortalama cümle uzunluğunun ise 9-10 sözcük olduğunu belirtmektedir. Türkçe Metinleri okunabilirlik düzeylerini bu formüle göre sınıflandıran Ateşman'ın (1997) sınıflandırması Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Ateşman Okunabilirlik Formülünün Okunabilirlik Düzeyleri

Düzye	Okunabilirlik Sayısı
Çok Kolay	90-100
Kolay	70-89
Orta Güçlükte	50-69
Zor	30-49
Çok Zor	1-29

Etik Kurul Onay Bilgileri

Bu araştırmanın verileri doküman incelemesine dayalı olarak toplandığı için etik kurul onayı gerekmemektedir.

BULGULAR

Bu bölümde Mustafa Orakçı'nın 2. ve 3. sınıf düzeyine uygun olduğu düşünülen 10 adet öyküsünün cümle sayısı, sözcük sayısı, hece sayısı ile cümle uzunluğu, sözcük uzunluğu ve okunabilirlik sayılarına yer verilmiştir. Elde edilen veriler tablolar hâlinde gösterilmiştir. Ateşman (1997) Okunabilirlik Formülünün uygulandığı öyküler, kitapta yer alan sırasına göre analiz edilmiştir.

Tablo 3: Ünlülerle Bir Gün Öykülerinin Cümle-Sözcük-Hece Sayıları

Öyküler	Cümle Sayısı	Sözcük Sayısı	Hece Sayısı
Fatih'le Bir Gün	213	1279	3274
Mimar Sinan'la Bir Gün	233	1355	3530
İbni Sina'yla Bir Gün	241	1287	3224
Piri Reis'le Bir Gün	217	1244	3324
Mevlana'yla Bir Gün	203	1142	2978
Evliya Çelebi'yle Bir Gün	219	1216	3167
Mehmet Akif'le Bir Gün	241	1351	3529
Hezarfen'le Bir Gün	222	1156	3032
Yunus Emre'yle Bir Gün	216	1242	3160
Barbaros'la Bir Gün	221	1260	3310

Mustafa Orakçı'nın *Ünlülerle Bir Gün* serisinde yer alan 10 adet öykünün cümle, sözcük ve hece sayıları Tablo 3'te verilmiştir. Buna göre en çok cümle içeren öyküler 241 cümle ile *İbni Sina'yla Bir Gün* ve *Mehmet Akif'le Bir Gün*'dür. Sözcük sayısında 1355 sözcük ile *Mimar Sinan'la Bir Gün* ve 1351 sözcük ile *Mehmet Akif'le Bir Gün* öyküleri başı çekmektedir. Hece sayılarına bakıldığında ise en çok hecenin 3530 ile *Mimar Sinan'la Bir Gün* ve 3529 ile *Mehmet Akif'le Bir Gün* eserlerinde olduğu görülmektedir. *Ünlülerle Bir Gün* kitabında yer alan tüm öykülerin ortalama cümle ve sözcük uzunluğu Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Ünlülerle Bir Gün Kitabında Yer Alan Tüm Öykülerin Ortalama Cümle ve Sözcük Uzunlukları

Kıtap	Cümle Uzunluğu (X2)	Sözcük Uzunluğu (X1)
Ünlülerle Bir Gün (10 Kitap)	5,62	2,60

Ünlülerle Bir Gün kitabında yer alan tüm öykülerin ortalama cümle uzunluğu 5,62 iken sözcük uzunlukları ise 2,60 çıkmıştır. Kitapta yer alan 10 öykünün ayrı ayrı cümle ve sözcük uzunlukları, okunabilirlik sayıları ve düzeyleri Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: *Ünlülerle Bir Gün* öykülerinin Cümle-Sözcük Uzunlukları, Okunabilirlik Sayıları ve Düzeyleri

Öyküler	Cümle Uzunluğu (X2)	Sözcük Uzunluğu (X1)	Okunabilirlik Sayısı	Okunabilirlik Düzeyi
Fatih'le Bir Gün	6,00	2,55	80,71	Kolay
Mimar Sinan'la Bir Gün	5,81	2,60	88,03	Kolay
İbni Sina'yla Bir Gün	5,34	2,50	84,44	Kolay
Piri Reis'le Bir Gün	5,73	2,67	76,59	Kolay
Mevlana'yla Bir Gün	5,62	2,60	79,70	Kolay
Evlia Çelebi'yle Bir Gün	5,55	2,60	79,88	Kolay
Mehmet Akif'le Bir Gün	5,60	2,61	79,34	Kolay
Hezarfen'le Bir Gün	5,20	2,62	79,98	Kolay
Yunus Emre'yle Bir Gün	5,75	2,54	81,77	Kolay
Barbaros'la Bir Gün	5,70	2,62	78,68	Kolay

Ateşman (1997) Okunabilirlik Formülünün Mustafa Orakçı'nın *Ünlülerle Bir Gün* eserinde yer alan 10 adet öyküye uygulanmasıyla öykülerin cümle ve sözcük uzunlukları ile okunabilirlik sayıları elde edilmiştir.

Elde edilen verilere göre cümle uzunluğu en çok olan öykü *Fatih'le Bir Gün* (6,00) iken en düşük olan ise *İbni Sina'yla Bir Gün'dür* (5,34). Sözcük uzunluğu en çok olan öykü *Piri Reis'le Bir Gün* (2,67) ve en düşük olan *İbni Sina'yla Bir Gün'dür* (2,5). Okunabilirlik sayılarına bakıldığında ise okunabilirlik sayısı en yüksek olan öykünün *Mimar Sinan'la Bir Gün* (88,03) ve en düşük olanın ise *Piri Reis'le Bir Gün* (76,59) olduğu görülmektedir. Ancak bu farklı sayılara rağmen Ateşman Okunabilirlik Formülünün okunabilirlik düzeylerine (Tablo 2) göre tüm öykülerin okunabilirlik düzeylerinin kolay olduğu görülmüştür. Çünkü öykülerin cümle ve sözcük uzunlukları ile okunabilirlik sayıları arasında büyük farklılıklar yoktur.

Öykülerde yer alan cümlelere uzunlukları açısından bakıldığında 10 kitap arasında en uzun cümlelerin, *Barbaros'la Bir Gün* öyküsünde yer alan;

"Kısa bir araştırmadan sonra Preveze Deniz Savaşı'nın Kaptan-ı Derya, yani donanma başkomutanı, Barbaros Hayreddin Paşa ile Venedik, İspanya, Portekiz, Malta donanmalarının kumandanı Andrea Doria arasında yapıldığını öğrendim." cümle olduğu görülmüştür. Bu cümle 27 sözcükten oluşmaktadır. En kısa cümlelerin ise tek sözcüklü cümleler olduğu görülmüştür. *Ünlülerle Bir Gün* serisinde yer alan öykülerdeki tek sözcüklü cümlelere, "Olmuyor.", "Yaşasın!", "Dolaşıyordum." cümleleri örnek gösterilebilir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Ateşman (1997), okunabilirlik formülünde Türkçe için ortalama sözcük uzunluğunun 2,6 hece, ortalama cümle uzunluğunun ise 9-10 sözcük olduğunu belirtmektedir. Bezirci ve Yılmaz (2010) ise çalışmalarında Türkçenin ortalama cümle uzunluğunun 10-11 sözcük olduğunu tespit etmiştir. İki araştırma arasındaki bu benzer sonuçtan yola çıkarak Türkçenin ortalama cümle uzunluğu 10 sözcük olarak kabul edilebilir (Ceran, 2015). Bu bağlamda *Ünlülerle Bir Gün* serisinde yer alan öykülere bakıldığında 10 kitabın tamamının ortalama cümle uzunluğu, 10 sözcüğün altında kalmıştır. Öykülerdeki cümle uzunluğunun ortalamanın altında kalması, Ateşman (1997) Okunabilirlik Formülünün uygulanmasıyla çıkan kolay düzeydeki metin sonucunu desteklemektedir.

Ayrıca Ateşman (1997), cümle uzunluklarında çok kolay cümlelerin 4, çok zor cümlelerin ise 30 sözcükten oluştuğunu belirtmektedir. Bu açıdan *Ünlülerle Bir Gün* serisinde yer alan öykülere bakıldığında çok kolay ve çok zor cümlelerin yer aldığı görülmektedir. Örneğin *Barbaros'la Bir Gün* öyküsünde yer alan 27 sözcüklü cümle (*Kısa bir araştırmadan sonra Preveze Deniz Savaşı'nın Kaptan-ı Derya, yani donanma başkomutanı, Barbaros Hayreddin Paşa ile Venedik, İspanya, Portekiz, Malta donanmalarının kumandanı Andrea Doria arasında yapıldığını öğrendim.*) çok zor cümle ulamına girmektedir. Bu örnekte olduğu gibi bazı uzun cümlelere rağmen *Ünlülerle Bir Gün* serisinde yer alan öykülerin genel anlamda *kolay* metin çıkmasının sebebi çok fazla sayıda tek sözcüklü cümle ("*Olmuyor.*", "*Yaşasın!*", "*Dolaşıyordum.*" vb.) içermesidir.

Öykülere sözcük uzunluğu açısından bakılacak olursa incelenen öykülerdeki ortalama sözcük uzunluğu ile Ateşman tarafından belirlenen ortalama sözcük uzunluğu örtüşmektedir. Ateşman'a (1997) göre Türkçenin ortalama sözcük uzunluğu 2,60 hecedir. Benzer şekilde Bezirci ve Yılmaz'ın (2010) çalışmalarında da farklı eserler üzerine yapılan analizlerde aynı hece uzunluğuna ulaşılmıştır. Buna göre 2,60 hece sayısı Türkçenin karakteristik yapısı olarak kabul edilebilir (Ceran, 2015). Bu bağlamda *Ünlülerle Bir Gün* serisinde yer alan öykülerdeki ortalama sözcük uzunluğunun 2,60 hece olması öykülerin Türkçenin karakteristik yapısına tamamen uygun olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin okumaları gereken kitapların kendi düzeylerinin biraz üzerinde olması gerektiği ancak büyük farkların olmasının da anlamayı güçleştireceği de düşünülerek cümle uzunluğu yönüyle 8-9 sözcüğe kadar olan kitapların ilköğretim birinci kademe için tavsiye edilebileceği söylenebilir (Temizyürek, 2010). Tosunoğlu ve Özlük'ün (2011) ilköğretim 1. sınıf düzeyi Türkçe ders kitabı üzerine yaptığı çalışmada kitaptaki cümle uzunluğunun 4,34 ile 5,55 aralığında olduğu tespit edilmiştir. Temur'un (2002) ilköğretim 5. sınıf düzeyinde yaptığı çalışmaya göre uygun olan cümle uzunluğu 7 sözcüktür. Zorbaz'ın (2007) çalışmasına göre 5. sınıfta yaklaşık 6 sözcük olan ortalama cümle uzunluğunun 6. sınıfa geçildiğinde yaklaşık 9 sözcüğe çıktığı görülmektedir. Temizkan (2003) çalışmasında, ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin bir cümlede ortalama 7,31 sözcük kullandığını tespit etmiştir. Ayrıca ders kitaplarındaki masalları cümle uzunluğu ise 6. sınıfta 8,93 sözcüktür. Buna ek olarak, Çiftçi, Çeçen ve Melanloğlu'nun (2007) 6. sınıf düzeyindeki metinler üzerine yaptığı çalışmada bu metinlerin cümle uzunlukları 10,25 sözcük çıkmıştır. Tüm bu çalışmalar göstermektedir ki Ateşman'ın (1997) belirttiği gibi kademe arttıkça cümlelerde yer alan sözcük sayısı da artmaktadır. Tüm bu çalışmalar ışığında 1. sınıf düzeyinde cümle uzunluğunun 4,34 ile 5,55 sözcük, 5. sınıf düzeyinde 6 ile 7 sözcük olduğu düşünülürse Mustafa Orakçı'nın *Ünlülerle Bir Gün* kitabı cümle başına 5,62 sözcük ortalamasıyla 2., 3. ve 4. sınıflar için uygundur.

Sonuç olarak okuma zevk ve alışkanlığı kazanmada, okuduğunu anlamada kitapların niteliği kadar nicel özellikleri de önemlidir. Metin seçiminde sözcük ve cümle uzunluğunun iki önemli unsur olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Nicelik ve nitelik bakımından öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve seviyelerine uygun kitaplarla onları buluşturmak, okumayı sevdirmenin önemli basamaklarından biridir (Ceran, 2015). Bu sebeple okunabilirlik formüllerinden yardım alarak öğrencilerin düzeylerine göre metin seçimi yapılması oldukça önemlidir.

Bu çalışmanın sonuçlarından yola çıkarak yapılacak yeni çalışmalar için öneriler vermek gerekirse; bu çalışmada yalnızca Ateşman (1997) Okunabilirlik Formülünün kapsadığı biçimde öykülerin niceliksel özelliklerine yani sözcük ve cümle uzunluğuna bakılmıştır. Ancak yapılacak yeni çalışmalarda, nicel özelliklerin yanında öykülerde yer alan bilinmeyen sözcüklere, zor sözcüklere ve yabancı kökenli sözcüklere de bakılması okunabilirlik düzeyinin daha kapsamlı biçimde ölçülmesini sağlayabilir. Bu öneriye ek olarak, metin düzeyini sadece nicel özellikler yönüyle ifade eden formüllere ek olarak metinlerin nitel özelliklerini de ölçebilen yeni formüllerin geliştirilmesi önerilebilir.

Yazarlık Katkısı

Araştırmada birinci yazarın katkı oranı %50, ikinci yazarın katkı oranı %50'dir. İki yazar da metni analiz etmiş ve okunabilirlik formül sonuçlarını kontrol etmiştir.

Etik Kurul Onay Bilgileri

Bu araştırmanın verileri doküman incelemesine dayalı olarak toplandığı için etik kurul onayı gerekmemektedir.

KAYNAKÇA

- Akkurt, E. (2011). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Türkçe Öğretmenlerinin 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Bilgilendirici ve Tahkiyeli Metinlerin Anlaşılabilirlikleri ile İlgili Görüşleri ve Metinlerin Metin Okunabilirliği Açısından İncelenmesi, (Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Hıfzı Toz), Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ateşman, E. (1997). Türkçede Okunabilirliğin Ölçülmesi. *A.Ü. TÖMER Dil Dergisi*, 0(58), 171-174.
- Bağcı, H. ve Ünal, Y. (2013). İlköğretim 8. Sınıf Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirlik Düzeyi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(3), 12-28.
- Baki, Y. (2018). Türkçe Dersi 8. Sınıf Kitabındaki Metinlerin Okunabilirliği. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 30-46.
- Baş, B. ve İnan Yıldız, F. (2015). 2. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerin Okunabilirlik Açısından İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 52-61.
- Bezirci, B. ve Yılmaz, A. E. (2010). Metinlerin Okunabilirliğin Ölçülmesi Üzerine Bir Yazılım Kütüphanesi ve Türkçe İçin Yeni Bir Okunabilirlik Ölçütü. *DEÜ Fen Bilimleri Dergisi*, 12(3), 49-62.
- Bolat, K. K. (2016). Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirlik ve Anlaşılabilirliği, (Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Halit Karatay), Bolu: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bora, A. (2019). Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirlik Yönünden İncelenmesi, (Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Mahmut Abdullah Arslan), Erzincan: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Bozlak, Ü. G. (2018). 2016-2017 ve 2017-2018 Eğitim ve Öğretim Yıllarında 5. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Hikâye Edici Metinlerin Uzun-Çetinkaya Formülü ile Okunabilirlik Düzeyleri. *Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*, 6(14), 209-234.
- Budak, Y. (2005). Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerinin Saptanmasına Yönelik Eleştirel Bir Bakış. *Eğitim Araştırmaları*, 0(21), 76-87.
- Büyükoztürk, Ş.; Kılıç Çakmak, E.; Akgün, Ö.E.; Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, (21. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları.
- Ceran, D. (2015). Yüz Temel Eser Listesi Türk Edebiyatı Kategorisinde Yer Alan Kitapların Okunabilirlik Düzeyleri ile Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Kitaplar Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 0(14), 23-51.
- Çeçen, M., A. ve Aydemir, F. (2011). Okul Öncesi Hikâye Kitaplarının Okunabilirlik Açısından İncelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 0(16), 185-194.
- Çelik, T., Çetinkaya, G., Aydoğan Yenmez, A. (2020). Teachers' and Students' Views on the Readability and Comprehensibility of Texts in Secondary School Mathematics Textbooks. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 53(1), 1-28.
- Çetinkaya, G. (2010). Türkçe Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerinin Tanımlanması ve Sınıflandırılması, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Leylâ Uzun), Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çiftçi, Ö.; Çeçen, M. A. ve Melanhoğlu, D. (2007). Altıncı Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirlik Açısından Değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(22), 206-219.
- Çinpolat, E. (2019). Miyase Sertbarut'un Kitaplarının Okunabilirlik Düzeyleri, (Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Keziban Tekşan), Ordu: Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Çoban, A. (2014). Okunabilirlik Kavramına Yönelik Bir Derleme Çalışması. *Dil ve Edebiyat Dergisi*, 0(9), 96-111.
- Demir, T. (2008). İlköğretim Yedinci Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerinin Tespit Edilmesine Yönelik Bir Değerlendirme, 17. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi'nde Sunulmuş Sözlü Bildiri, 1-3 Eylül 2008, Sakarya: Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Dorothy, L. ve Chamberlain-Solecki, J. (1998). A Newberry Medal – Winning Combination: High Student Interest Plus Appropriate Readability Levels. *Reading Teacher*, 51(8), 712-715.
- Durukan, E. (2014). Metinlerin Okunabilirlik Düzeyleri ile Öğrencilerin Okuma Becerileri Arasındaki İlişki. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(3), 68-76.

- Eraslan, F. (2008). Eğitsel İçerikli Web Sitelerinin Okunabilirlik Açısından İncelenmesi, (Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Serçin Karataş), Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Erdem, C. (2011). Dil ve Anlatım Ders Kitaplarındaki Metinlerin Kelime-Cümle Uzunlukları ve Okunabilirlik Düzeyleri Üzerine Bir Değerlendirme, (Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Prof. Dr. Cemal Kurnaz), Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Erol, H. F. (2014). Yabancı Dil Olarak Türkçe Ders Kitaplarında Okunabilirlik. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 0(50), 29-38.
- François, T. (2015). When Readability Meets Computational Linguistics: A New Paradigm in Readability. *Revue Française de Linguistique Appliquée*, 2(XX), 79-97.
- Geçit, Y. (2010). İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabının Okunabilirlik Derecesinin Türkçeye Uyarlanmış Flesh Formülüne Göre Değerlendirilmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 5(3), 903- 910.
- Goldbort, R. (2001). Readable Writing By Scientists and Researchers. *Journal of Environmental Health*, 0(63), 40-42.
- Gül, Ş.; Özay Köse, E. ve Diken, E. (2020). The Examination of the Readability Levels of Texts in 9th Grade Biology Textbook. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 49(1), 1-27.
- Gül, Ş. (2019). Ortaöğretim 10. Sınıf Biyoloji Ders Kitabındaki Metinlerin Okunabilirliğinin İncelenmesi. *Asya Öğretim Dergisi*, 7(2), 22-37.
- Güneş, F. (2000). Çocuk Kitaplarında Okunabilirlik İlkeleri. *Yaşadıkça Eğitim*, 0(67), 35-40.
- Hargis, G.; Carey, M.; Hernandez, A. K.; Hughes, P.; Longo, D.; Rouiller, S. ve Wilde, E. (2004). *Developing Quality Technical Information: A Handbook For Writers and Editors*, (Second Edition). Boston, MA: Pearson Education.
- Hızarcı, S. H. (2009). İlköğretim 6. Sınıf Yeni Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Okunabilirlik Düzeylerinin İncelenmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Yılmaz Kızıltan), Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- İskender, E. (2013). Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Kelime ve Cümle Yapılarıyla Okunabilirlik Düzeyleri Arasındaki İlişki, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Bilal Kırmırlı), Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karaca, I. (2018). Ortaokul 7. Sınıf Öğrenci Kompozisyonlarının Okunabilirlik Düzeylerinin Geliştirilmesinde Özü Bulma Becerisinin Etkisi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Prof. Dr. Mustafa Volkan Coşkun), Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karatay, H.; Bolat, K. K. ve Güngör, H. (2013). Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerin Okunabilirlik ve Anlaşılabilirliği. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(6), 603-623.
- Kaya, Z. (1998). İş Eğitimi Kitaplarının Okunaklılığı. *Eğitim ve Bilim*, 0(108), 30-35.
- Kayabaşı, B.; Yılmaz M. ve Doyumğaç İ. (2016). Mustafa Ruhi Şirin Hikâyelerinin Okunabilirlik Açısından İncelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 323-343.
- Klare, G. (1963). *The Measurement of Readability*. Iowa State University Press.
- Köse, E. A. (2009). Biyoloji 9 Ders Kitabında Hücre ile İlgili Metinlerin Okunabilirlik Düzeyleri. *Journal of Arts and Sciences*, 0(12), 141-150.
- Kurnaz, C. ve Erdem, C. (2012). Dil ve Anlatım Ders Kitaplarındaki Metinlerin Kelime-Cümle Uzunlukları ve Okunabilirlik Düzeyleri. *Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 807-813.
- Lively, B. ve Pressey, S. (1923). A Method For Measuring the 'Vocabulary Burden' of Textbooks. *Educational Administration and Supervision*, 0(9), 389-398.
- Mutlu, H. (2020). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında (İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti, Yedi İklim Öğretim Seti) Yer Alan Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerinin İncelenmesi. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(22), 371-386.
- Okur, A. ve Arı, G. (2013). 6, 7, 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirliği. *İlköğretim Online*, 12(1), 202-226.
- Orakçı, M. (2020). *Ünlülerle Bir Gün-1*. İstanbul: Timaş Çocuk.
- Özbek, A, Ergül, C. (2018). İlkokul 4. Sınıf Ders Kitaplarının Okunabilirliklerinin Değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 653-668.

- Özcan, K. (2020). TÜBİTAK'ın Yayımladığı Sorun Odaklı Çocuk Kitaplarının Biçim-İçerik ve Okunabilirlik Açısından İncelenmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Beytullah Karagöz), Tokat: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özçetin, K. ve Karakuş, N. (2020). 5. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirlik Yönünden İncelenmesi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 5(1), 175-190.
- Polat, H. (2018). 5. Sınıf Ders Kitabındaki Metinlerin Okunabilirliği. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (1), 11-22.
- Rada, M. (2016). Kaan Murat Yanık'ın Uçurtma Mevsimi Kitabındaki Öykülerin Okunabilirlik Açısından Değerlendirilmesi, (Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mehmet Gedizli), Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Sağlam, D.; İnce, M. ve Eker, C. (2018). Ortaokul 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabının Okunabilirlik Seviyesi ve Yaş Düzeyine Uygunluk Açılarında Değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 13(11), 1139-1151.
- Solmaz, E. (2009). İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Düzeylerindeki Türkçe Metinlerde Cümle Uzunluğu, Kelime Uzunluğu ve Kelime Hazinesinin Okunabilirlik Üzerine Etkisi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Tolga Güyer), Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Sönmez, V. (2003). Metinlerin Eğitselliğini Saptamada Matematiksel Bir Yaklaşım (Sönmez Modeli). *Eğitim Araştırmaları*, 0(10), 24-39.
- Sönmez, V. ve Alacapınar, F. G. (2011). *Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şakiroğlu, Y. (2020). Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarındaki Öykülerin Kelime-Cümle Uzunlukları ve Okunabilirlik Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(6), 1827-1834.
- Şimşek, E. (2019). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Metinlerin Okunabilirlik Düzeyleri Açısından İncelenmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Sevil Hasırcı) Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tekbıyık, A. (2006). Lise Fizik I Ders Kitabının Okunabilirliği ve Hedef Yaş Düzeyine Uygunluğu. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 0(14), 441-446.
- Teke, S. (2016). Çocuk Edebiyatı Yazarı Hasan Kallımei'nin Öykülerinin Okunabilirlik Açısından Değerlendirilmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mehmet Gedizli), Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tekşan, K. ve Çinpola, E. (2020). Miyase Sertbarut'un Kitaplarının Okunabilirlik Düzeyleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 829-842.
- Temizkan, M. (2003). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarının Dil Gelişimi Bakımından İncelenmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları Türkçenin Öğretimi Özel Sayısı*, 0(13), 219-232.
- Temizyürek, F. (2010). Türkiye'de Okuma Seferberliği Çerçevesinde Seçilen Kitapların Kelime-Cümle Uzunlukları ve Okunabilirlik Açısından İncelenmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 0(27), 645-654.
- Temur, T. (2002). İlköğretim 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Bulunan Metinler ile Öğrenci Kompozisyonlarının Okunabilirlik Düzeyleri Açısından Karşılaştırılması, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Hayati Akyol), Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Temur, T. (2003). Okunabilirlik (Readability) Kavramı. *Türklük Bilimi Araştırmaları Türkçenin Öğretimi Özel Sayısı*, 0(13), 169-180.
- Thorndike, E. (1921). Word Knowledge in the Elementary School. *The Teachers College Record*, 22(4), 334-370.
- Tosunoğlu, M. ve Özlük, Y. Ö. (2011). Okunabilirlik ve İlköğretim 1. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Düz Yazı Metinlerinin Okunabilirlik Açısından Değerlendirilmesi. *Millî Eğitim*, 0(189), 219-229.
- Ulu-Kalın, Ö. (2017). Analysis of 7th Grade Social Studies Course Book According to Different Readability Formulas. *International Online Journal of Educational Sciences*, 9(4), 976-987.
- Ulusoy, M. (2009). Boşluk Tamamlama Testinin Okuma Düzeyini ve Okunabilirliği Ölçmede Kullanılması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(1), 105-126.

-
- Vogel, M. ve Washburne, C. (1928). An Objective Method of Determining Grade Placement of Children's Reading Material. *The Elementary School Journal*, 28(5), 373-381.
- Yazıcı, K. ve Temur, T. (2007). Okunabilirlik Formüllerinin Kullanımına İlişkin Yapılan Bazı Eleştiriler. *EKEV Akademi Dergisi*, 11(31), 317-324.
- Yılar, M. (2020). 9. Sınıf Coğrafya Ders Kitabında Yer Alan Metinlerin Okunabilirlik Düzeyinin İncelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 18(2), 622-642.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zakaluk, B.L. ve Samuels, S. J. (1996). Issues Related to Text Comprehensibility: *The Future of Readability*. *Revue Québécoise de Linguistique*, 25(1), 41-59.
- Ziya, S. (2019). Behiç Ak'ın Çocuk Romanlarının Söz Varlığı ve Okunabilirlik Yönünden Değerlendirilmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Erol Aksoy), Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Zorbaz, K. Z. (2007). Türkçe Ders Kitaplarındaki Masalların Kelime-Cümle Uzunlukları ve Okunabilirlik Düzeyleri Üzerine Bir Değerlendirme. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 3(1), 87-101.
- Zorbaz, K. Z. ve Köroğlu, M. (2016). Gazi Tömer Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi Sitesindeki Metinlerin Kelime-Cümle Uzunlukları ve Okunabilirlik Düzeyleri. *Turkish Studies*, 11(3), 2509-2524.
-